

МАМДАЙ

С.СЕЙФУЛЛИН
атындағы ҚазАТУ
СТУДЕНТ
ЖАСТАРЫНЫң
ГАЗЕТИ

1967 жылдың 6 сәуірінен бастап шығады ● e-mail: agun_katu@gmail.com ● www.agun.kz ● № 13 (2088) 16 желтоқсан 2010 жыл

Мартебелі мерекесе ҚҰТТЫ БОЛСЫН

Баршаңызың еліміздің ұлық мерекесімен –
Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күнімен
шын жүректен құттықтаймын! Бұл баршаңыз
үшін киел мереке. Тәуелсіздік күні кез-
келген мемлекеттің егемені, еңсегі ел екенідегін
бейнелейтін ең басты ұлттық мерекелердің бірі
болып табылады. Қазақстан үшін Тәуелсіздік
Күні тарихқа мемлекет тәуелсіздігі туралы
қасиетті идеяның бейнесі ретінде енді. Қазақ
жұртишылығы үшін екі дүниеде теңдесі жоқ,
атаның қаны, анатың қоз-жасымен келген Тәуелсіздік күні әрбір қазақ азаматы үшін қастерлі мереке. Тәуелсіздік –
халықтың көпгасырлар бойы бостандықты аңсаган асыл арманың жынында көрсеткен табандылығы үшін берілген ма-
рапат іспеттес.

Бұл күннің маңыздылығы – ұлттық ынтымақтастық сезімін күшейтіп нығайтатындығында. Тәуелсіз еліміздің әрбір
қадамы әрқашан біздің жүргөгімізді өз Отанының еркін азаматы мен патриоты сезіне алатын ерекше қобалжу мен
мақтанишқа толтырады. Біз үшін Тәуелсіздік – бұл қазақстанның ұрпақтардың адамгершілік және саяси еркіндігінің
мерекесі.

Мерекелеріңізben, құрметті әріптестер, оқытушылар мен студенттер! Тәуелсіздігіміздің тұғыры берік, болашагы
нұрлы болсын! Сіздердің жанұяларыңызға денсаулық, бақыт және жайлы өмір тілеймін.

Құрметпен, ректор Айтбай Бұлашев

ЕГЕМЕНДІК – ЕЛДІГІМ

Егемендік! Осы-
нау сөздің астарын-
да қанша мағына
жатыр десеңіш. Күні
кеші енсесі
бійк, тұғыры берік
бүгінгі Қазақстанны
ата-бабаларымыз
көре алмай, арман-
да кеткен еді. Ақ
найзаның ұшымен,
ақ білектің күшімен
қасық қаны
қалғанша қорғап
қалған ұшы-
қыры қоқжиекпен
таласқан, Алтай
мен Атырау, Арқа
мен Тянь-Шаньға
дейін керіліп
жатқан ұлаң-гайыр
Қазақ даласын
қалайда келешек
ұрпақтарына, яғни
бүгінгі біздерге,
аманат ету – басты
арман-мұраттары
еді.

Жалғасы 2-бетте

СҮЙНШИ! СҮЙНШИ!

ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛДЫҢ ЖЕТИСТІГІ

С. Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық университетінің «Ғылым жаршысы» журналы «Парасат»
тәуелсіз сыйлығының дипломына ие болды.

Жуырда Алматы қаласында отандық ғылымды дамытуға айтулы үлес қосқан ғалымдарды «Парасат» тәуелсіз
сыйлығымен марапаттау салтанаты өтті. Былтыр жұлделер макалалары шетелдік басылымдарда ең көп жарық көрген
ғалымдарға ғана берілсе, биыл бұл сыйлыққа қазақстанның ғылыми журналдар да ие болды. «АӘК және тағам өнеркәсібі
саласындағы жоғары импакт-факторлы Қазақстанның жетекші ғылыми журналдары» атапталымында «Парасат» тәуелсіз
сыйлығының дипломына С Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық университетінің «Ғылым жаршысы» журна-
лалы ие болды. Университеттің атапталыш ғылыми журналы 1994 жылдан бастап қазақ, орыс және ағылшын тілдерінде
жарық көріп келеді.

Дереккөз: «Нұр Астана» газеті
№ 48-49. 9 желтоқсан 2010.

БҮГІНГІ САНДА

ТАРИХТАҒЫ
СЫН
САҒАТ

2-3-беттерде

ЕЛ
АБЫРОЙЫН
АСҚАҚТАТҚАН
ШАРА

4-5-беттерде

5-бетте

ДАНИЯР -
БІЗДІҢ
МАҚТАНЫШЫМЫЗ

ТАМАША ҚАЛА -
ТАМАША ӨМІР

6-бетте

ИЗБРАТЬ
ПРОФЕССИЮ
ОДИН РАЗ И
НА ВСЮ ЖИЗНЬ

7-бетте

ЕГЕМЕНДІК – ЕЛДІГІМ

Жалғасы. Басы 1-бетте.

Міне, екі ғасырың ұлан-асыр шайқастар, бостандық үшін теніздей төгілген қан мен тер, жазықсыздан ату жазасына кесіліп, Отан үшін күрбан болған аға-апаларымыздың арманы орындалып, ансаған Азаттық таны да атты. Жетпіс жыл үстем еткен Кеңестік әкімшіл-әміршіл жүйенің де құлап, еліміздің Егемендік елге айналып отырғанына биыл он тоғыз жыл. Осынау он тоғыз жылда жас да болсақ, бағындырыған асуларамыз кімді болса да тәнти етуде. Оған кеше ғана Елордамыз Астана қаласында дүбірлеп өткен ЕҰҚҰ Саммиті де толық дәлел. Елу алты елдің басшыларының басын қосқан осынау жыныда ежелден дархан, қонақжай қазақ елі тағы да бар әлемге өзінің асқақ мәрттігі мен қара қылда қашақ жарған дана халық екенін дәлелдеп берді.

Алып Еуразия құрлығын мекен еткен халықтардың біртұтастығын мензеген «Гумилевтық» идеяның өміршемдігі, тіпті қонеден кележатқан қарамақайши Батыс пен Шығыстық мәдениеттердің бүгінгі таңда

коян-колтық бір арнаға тогызыды да заңды құбылыс. Себебі, сұрапыл соғыстар мен бір-біrine құш көрсету арқылы ушықкан мәселелерді шешу мүмкін еместігін, керісінше шектен шыққан қару-жарақ коры, ядролық сынақтардың ортақ үйімі – Жер ғаламшарына, сол Жер-ананы мекен еткен құллі тіршілікке орасан қатерлі болатынын құллі адамзат түсініп отыр. Иә, Елбасымыз Н.Ә.Назарбаев пен ол баскарып отырған халықтың әлемде тұнғыш рет жаппай жою қаруынан өз еркімен бас тартып, ядролық сынақтың алаңына айналған қасиетті Семей жеріндегі полигонның жабалулы кеменгерлік пен болашаққа терең үнілуден туындаған шешім болғандығын әлемнің алпауыт мемлекеттері мойындан, осы шешім арқылы дүние жүзінің басқа елдері де қазак елінен сабак алды.

Ерке Есілдің жағасында бой көтерген алты қанат ак Ордамыз, құллі қазақтың Ел Ордасына айналған – Астанамызда он екі жылдық мерейтойын атап отті. Қас қағым сәтте бой түзеген жас қала, жас астана

әлемнің жаунарлары саналатын Вашингтон, Париж, Лондон, Мәскеулермен йылға тенестіре алады. Шындығында еліміздің бас қаласын шырайлы Алматыдан, кермиңкі Арқа жеріндегі Ақмолаға қошыру керек деген Елбасының 1997 жылғы шешімі сол кездері ертегі сияқты қорініп, ел ішінде күмәнмен каралған еді. Дегенмен Ұлт қошбасшысының, ел ағасының көрегендік саясаты мен ерең еңбегінің арқасында сол ертегі, арман қала ойдағыдан бой көтеріп, барша Алаштың басын қосқан киелі ақ шаңыраққа айналғанына біреу сенсе, біреу елі де сенбей, сол жауыр қаланы өз көздерімен көруге ғаламның жер-жерінен келип жатқан Астаналық қонақтардың саны толастар емес, дайым солай болғай.

Карыштап дамыған, ұстанған саясаты жарқын, өзгелермен терезесі тен, керегесі кең егемен еліміздің жеткен жетістіктеріне Республиканың барлық азаматтары шын жүректен куанышты. Ұлттар мен ұлыстардың басын қосқан берекелі, бак еліміз әлемде және тағы тұнғыш рет «толеранттық институттың

қалыптастырыды. Жүзден аса ұлт пен ұлыстар мекен еткен аялды Отанымыздың кай өңірін алмасақ та, өзге елдердегідей ұлтаралық шиеленістер мен қақтығыстарды байқамассыз. Әлемді дұр сілкінтекен терроризм мен экстремизмдерді біздің ел шеттей естісе де, оның негізгі ұғымымен таныс емес. Өйткені біз қалыптастырыған жерүйік ең алдымен «Бірлік болмай, тірлік болмас» атты бабаларымыздың ұрпактарына мұра еткен қанатты сөзінің ұранға айналуы ың сол ұлагатты тәлімнің әр кандасымыздың қанына жастайынан сініп, жүзеге асуы арқылы ғана жерүйікқа айналып отыр. Ата-бабамыздан мұра болып қалған мұраларымызды қастерлеп келер ұрпакқа жеткізу – біздің қасиетті борышымыз деп білемін. Сондыктан жетпіс жылдық атеистік құрсаудан босанған бүгінгі тізгін өз қолымызда. Ал сол тізгінді солға емес, онға бұру, яғни қоғамды алға жетелеу, енді ғана жанданып жатқан ұлттық құндылықтарымызды әрі қарай дамытып, ұмыт болған тарихымызды, мәдениеттіміз бен

тілімізді, дініміз бен ділімізді жандандыру мақсатында баршамыз ел болып ат салысувымыз қажет. Қандастарымыздың әлі де болса ана сүтімен келген туған тілінде емес, жетпіс жыл боданында ұстаган көрші орыс халқының тілінде тілдесуі, атабабалары сенген Жаратқан Раббысына сеніп, осы күнге дейін ұстанған Ислам дінінің ханафи мәзхабына емес, өзге мәзхабтарға бет бұруы, өз ұлтын менсінбейтін мәңгүртердің айрандай үйінан қоғамымызды дүрліктіріп жүргені аңы да болса, шындық.

Жастар – ел болашағы, бүгінгі елдің ертегі қожалары. Дегенмен болашақ та бүгіннен басталатынын еш үақытта ұпытпаған абзal. Қуанышы мен қайғысын қатар көрсеткен осынау қасиетті Егемендіктің бізге оңайшылықпен келмеген барша аян. Егеменді еліміздің ертеңі тек қана бабалар салып берген сара жолға бассак, жарқын болар.

Келе жатқан 16 Желтоқсан – Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күнінен барша Қазақстандықтардың шын жүректен құттықтай отырып, егемендігіміз баянды, жүртимыз аман, жеріміз тиыныш болсын дегім келеді.

Сұлтанбек Смағұлов,
энергетикалық факультеттің
3 курс студенті,
«Жас Түлек» клубының мүшесі

Тарихтағы сын сағат

Әр халықтың тарихында өзінің ұлттық ар-намысын, құқықтары мен мұдесін қорғап қалуга, өзіндік бет-бейнесін, егемен ел болуға лайық екеніндегін көрсетуге ұмтылатын сын сағаттар болады. Егер ұлт үақыт талабына үн қата алмаса, онда оның болашағы бұлыңғыр болмақ. Ал егер, халық басына түскен мұндай сынақтан сүрінбей отсе, басқа халықтардың тарихы көрсеткендей, бұл сәт, бұл оқиға осы халықтың тәгдышында тарихи оқиға болып қалады. Санауды қүндерде халқымыз екі ұлы тарихи қунді атап отуге дайындалуда, олар: Қазақстанның мемлекеттік тәуелсіздік алуының 19 жылдығы және Қазақстандагы Желтоқсан көтерілісінің (1986 ж.) 24 жылдығы.

боды. Неміс тілінде «Фрайндшахфт» газетін ашып, басқа да мәдени шараларды жүзеге асырып, іс осымен тындыға санауды. КОКП Орталық Комитеті Саяси Бюросының 1976 жылдың 6 тамызындағы тапсырмасына сәйкес, арада екі жыл откен соң, 1978 жылдың тамызында неміс мәселесін шешу мақсатымен Ю.Андропов бас болып, бір топ ОК мүшелері Целиноград, Қекшетау, Қарағанды, Павлодар облыстарының бес ауданы есебінен Қазақстанда неміс автономиялық облысын құрайық (орталығы Целиноград облысының Ерейментау қаласы), ал мұның өзі халықтың әлеуметтік жағдайын жақсартуға елеулі ықпал жасайды деп партияның Орталық Комитетіне хат жолдайды. Аталған хатты

партияның Орталық Комитеті макұллады. Қазақ КСР-ы басшыларымын кеңеспестен 1979 жылды 31 мамырда Саяси Бюро Қазақстанда неміс автономиясын құру туралы қаулы қабылдады, деп жазады.

«Бұл желдей есken сұық хабар Целиноградтың маңындағы елді мекендерге бірден тарады», дейді биология ғылымдарының докторы, профессор, С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық университетінің ғылыми жұмыстар және халықаралық байланыстар жөніндегі проректоры Балғабай Майқанов. – Сол кезде мен Ақмола ауылшаруашылық институтының 3 курс студенті болатынын. Кезекті дәріске келгенімізде дәріс окуға келген

Целиноград облыстық партия комитетінің лекторы Шапров деген азамат сүйт хабарды игі өзгеріспеңде қуанышпен: «Студенттер, сіздер естіген боларсыздар, Қазақстанның орталық өңірінде неміс автономиялық облысы құрылғалы жатыр, орталығы Ерейментау қаласы болады деседі», – деп төбемізден койып калсын. Бұл жағымсыз жаналық ешкімге де үнай койған жок. «Автономиясы несі?» деп бәріміз абыр-сабыр болып қалдық. Бір топ белсенді студенттер шұғыл жиналып, плакаттар эзірлеп, танертен ертемен Целиноград қаласының Ленин атындағы орталық алаңына ереулігे шығатын болып келістік. Таңертен автобустарды жүргізбей койды. Ереулігे жиналған институттың барлық

Жалгасы. Басы 2-бетте.

студенттері орталық аланға дейін жаяу келсек, қала жастары жиналып та койыпты. Мен осы күні таставай түйліген өрендердің көз жанарынан кайсаңың пен батылдықты байқағандаймын. Ызага булықкан қазақ жастарының тілегі біреу ғана болатын: «Киелі қазақ жерінің тұтастығына қол сұқпауын талап ету. Неміс автономиясының құрылуына жол бермеу». Жастардың бойындағы отан-сүйгіштік пен қаңармандығы осылайша ерлікке бастады.

Аланға ағылған жастардың колдарындағы транспоранаттарда: «Неміс автономиясына жол жок!», «Қазақстан бөлінбейді!», «Қазақстандағы совет халқы ішкі шекарасыз өмір сүреді!», «Одактас республиканың терриориясы оның көлісінің өзгерілмейді!», «Халыктар достастығы жасасын!» - деген жазулар бар еді. Қазақстанның ар-намысы, бүтіндігі мен мұддесін шүшін көтеріліске шықты.

Қазақ жастарын дүр сілкіндірген дүмпү туралы Алдан аға мақаласында байлай деп көлтіреді: «Бұған тексеру жүргізгендеге Целиноградтағы ереуілге қатысқан студенттердің: «Бізді ешкім үгіттеген жоқ, өзіміз көтерілдік. Қазақтың жерін бөлшектеуге қай кезде де жол бермейміз. Қажет болса, тағы да шығамыз. Ендігі қарсылық бұдан да ауқымды болады» деген кесімді созі де әсер еткен. Автономияға наразылық бүкілхалықтық сипат алуы әбден мүмкін екендігіне мәскеуліктердің көзі жеткен. Дәл осында тұжырым билікке тапсырылады. КОКП Орталық Комитеті енді асықпау керек, Д.Қонаев ұсынып отыргандай, қайта дайындық жұмыстарын жүргізіп, автономияның қажет екендігін халықта түсіндіру үшін кең көлемді, жан-жақты әзірлік жасалсын деген байламга тоқталады. Неміс мәселесі осылай сиырқұйымшақтанып ба-

рып, 1980 жылдың 19 ақпанында саяси айналымнан алынып тасталады».

Бабаларымыз ғасырлар бойы ак наизаның үші, ак білектің күшімен корғап келген қазақ халқының киелі жері мен дархан даласының тұтастығы үшін көтерілген жастардың 1979 жылғы қаңармандық қадамы, бірнеше жылдан кейін қазаққа тәуелсіздік алып берген 1986 жылғы ызыгарлы желтоқсан оқиғасында қайталанды. Тіпті, желтоқсан көтерілісі бұдан да мығым, күшті болды. Жасындағы жарқыраған күллі қазақ жастарының қайраты мен куатын, отан сүйгіштігі мен нағызы зор екенин көрсетті. Себебі, Қазақстанның желтоқсан (1986 ж.) көтерілісі жана тәуелсіз мемлекеттердің құрылуына, социалистік лагерьдердің тарауына алып келген үлттар мен ұлыстардың еркіндікке ұмтылысының бастамасы болды, мұның өзі, түптеп келгенде,

әлемдегі күштердің арасалмайтын демократияның пайдасына өзгеруіне жол ашты. Аталған екі оқиға да қазақ халқын ешбір күш мұқалта алмайтын, батыр бабалардың канымен дарыған қайса рухының дүмпүі екенин айғақтап түрғандай.

**Мақаланы әзірлеген
Бақыттұл АБАЙҚЫЗЫ**

ЕГЕМЕНДІК ЕЛДІГІМ

Тасқынынан, нөсер сокқан құйыннан,
Сұрапын дауылдардан тұтанды.
Осына жырым, ортін жағын жүркөтін,
Теніздер кең құйса дағы басылман.
Мұнлы шерін жүрек бүгін тарқайды,
Құлагерім, саған айттар мін бар ма?
Асай керім шабыттыма арайлы,
Раббым өзі қуат беріп тұрғанда.

Егемендік баға жетпес асыл ұғым,
Көрсем деп аңсан өткен бабаларым.
Көл боп қандар, сел боп аққан жастардан
Нұрлы таңым шуак болып жарадын.
Егемендік асылысың халқымның,
Азаттығым қымбат маган бәрінен.
Нұрлы таңым бақыт болып таралдын
Шаттық сыйласап, қайта оралдың елге сен.

Тәуелсіздік елдігімнің тірері,
Азаттығым қуаныш сыйласап халқым.
Қайта тудың бақытты омір бесігі
Мына байтак, дархан менің далама.
Қайран халқым, арманыңа жеттін бе?
Тәуелсіздік таңын мына коргенде.
Кашшалықты тар жол, тайғақ кешкенмен,
Қайсақ халқым тозе білген бәрін де.

Тозе білген отарлықтың езгісіне,
Соктықканмен сүм патшаның шенгеліне.
Күресін қарсы тұрған айдаңарға,
Бағынбай зілді бүйрек әміріне.
Құрбаны боп Сталиндік заманың,
Аяусыз, халқым менің жаңыштадын.
Наубет кешіп, ашынғаның былай тұрсын,
Карлаг, Гулаг болды ғой сүмдік зарың.

Наубет еді сол заманда туылғаның,
Қазақ болып қазақ қамын ойлағаның.
Кетті гой Алашымның занғарлары
«Халық жауы» атасын, қызын жаңын.
Бар байлығын тауысып сен жерімнің,
Халқын тонап, тіліне де тиістін.
Полигон мен Байқоңырды сен салын,
Байтақ жердің сұлу қорқін жемірдін.

Табиғатым жүдел келед күн санап,
Шаны шығып Арап жатыр қаңырап.
Балқаш көлім, тауларым мен өзенім
Тартып жатыр сол жылдардың індейтін.
Естен кетпес Желтоқсаның ызыгары,
Естен кетпес сол құндердің зар-мұны.
«Кекті құндер» екі ғасырдай жиналған
Сыртқа шығып, зенбіректей атылды.

«Қанды құндер» торауылдан Алматыны,
Қайран жастар болды сол күн құрбанандары.
Көрсін деп нұрлы таңды келер ұрпақ,
Келер ұрпақ болсын деп тек бакытты.
Қарыздармыз құрбан болған бабаларға,
Ел қорғаған батырлар мен даналарға.
Дарабозым, қайсақ халқым қазағым
Жол сілтесін, қолдан сені Раббым Алла.

Ең бастысы елде болсын ынтымак,
Тату болсақ көркейді еліміз.
Егемендік болсын мәңгі баянды,
Аман болсын ұлан-гайыр жеріміз.

**ТӘУЕЛСІЗДІК – ТӘУ ЕТЕР
МАҚТАНЫШЫМЫЗ**

Жоғарғы Кеңестің 16 желтоқсанында қалыданған құжаттарында Республиканың қоғамдық-саяси өмірінде болатын өзгерістердің негізгі бағыттары атап көрсетілген. Олар: Қазақстаниң Республикасы тәуелсіз, демократиялық және құқылы мемлекет болады; барлық өкімет билігін өз территориясында толық қолданады; ішкі, сыртқы саясатты дербес жүргізеді; қазіргі Қазақстан территориясынң шекаралары біртұтас, белінбейді және қол тигізуге жатпайды; республика азаматтары үлттына, діни сеніміне, қоғамдық бірлестіктерге қатысина, шыққан тегіне қарамай құқылар мен міндеткерліктерді бірдей пайдаланады; Қазақстанда өмір

сүруші қазақ ұлты мен басқа да ұлттардың қадір-қасиетін нығайту, мәдениетімізді, дәстүр мен тілімізді қайта жаңғыртып; Республиканың және оның атқарушы өкіметінің басшысы президент болып табылады. Осы маңызды бағыттарды жүзеге асыруда өткен жылдары біраз қоғамдық-саяси өзгерістер жасалды. Саяси жағынан Қазақстан күшті президенттік Республикаға айналды.

Қазақстанның тәуелсіздік алуды шетелдердегі қазактар ушин зор куаныш болды. Өйткені, Кеңес мемлекеті тұсында олардың өз Отанына бір келіп-кетуі арман болатын. Енді бұған кең жол ашылды. Қазақстан өкіметі сырттағы отандастарының та-

лап-тілектерін ескере отырып, бірқатар шаралар белгіледі, шетелдердегі қазактардың тұған Отанына оралуына камқорлық жасап келеді.

Сейтіп, Қазақстан Республикасы тәуелсіздік тізгінін қолына ұстаған күннен бастап халықаралық саясаттың негізгі бағыттарын дұрыс анықтағандықтан, оны жүзеге асыру ушин тұра, әділ, әрі батыл саясат жүргізгендіктен дүниежүзілік халықаралық саясатта өзінің лайыкты орнын алып отыр. Мен тәуелсіз Қазақстанның ұрпағы екендігімді зор мактан тұтамын. Отанымы шекіз сүйемін, елімізде тек бейбіт өмір болса, жас мемлекетіміз өсіп-өркендей берсе екен деп тілеймін.

Ташшолпан Серікжан, жерге орналастыру факультетінің 1 курс студенті

Меня охватывает гордость и море эмоций от того, что я участвовал на Саммите ОБСЕ. Я был в группе VIP – официантов, которые обслуживали праздничный ужин, организованный Президентом Республики Казахстан Н.А. Назарбаевым, в Салтанат Сарайы.

Действительно – это грандиозное во всех смыслах этого слова мероприятие было значимым для нашего государства, да и для всего мира... и я думаю, что оно прошло на высшем уровне, тому доказательством является принятая Астанинская декларация. Я рад тому, что тоже являюсь частичкой этого мирового и значимого события.

Адилет Ахметов,
студент 2 курса
экономического
факультета

ЕЛ АБЫРОЙЫН

Желтоқсанның 1-2 жүлдөзына жоспарланған Еуропадагы Қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымының саммиті отті. Бұл – Ыстамбұл саммитін кейін араға он бір жыл салып оттің отырган улken іс-шаара. Астана декларациясы қабылданды. ЕҚҰҰбіз үшін сабактастық пен өзгерістердің нышаны саналады. Орталық Азия елінде ЕҚҰҰ-га мүше елдер басындарының алгашиқы саммитін откізу елеулі оқиға болды. Атаптың отырган іс-шарага С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық университеттің студенттері де өз үлестерін қости. Атап айттар болсақ, 40 аудармаши, 53 даяниш жақсы қызмет көрсетті. Саммитке студенттер

улken жауапкершілікпен қарап, зор сенімге ие болды. Әр қайсысына жүктелген міндеттерін 100 пайызға орындады десек те болады.

2010 жылғы 3 желтоқсан күні С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық университеттің конференцияларында тәрбие жұмысы және алеуметтік маселелер жөніндегі про-ректор А.В.Майер саммитке қатысқан барлық студенттердің жинап, өз алғысын білдірді. Сонымен қатар университеттің аға кураторы Баян Шаяхметов студенческі шарага

В 2010 году произошло важное событие – на посту председателя Организации по безопасности и сотрудничеству в Европе впервые государство из бывшего СССР. Это – Республика Казахстан, наиболее динамично развивающаяся страна на постсоветском пространстве.

Астана немало готовилась к этому великому историческому событию для нашей страны и всех удивила своей подготовкой и ответственностью. С самого начала я проявлял интерес к Саммиту и решил принять участие, внести хоть и маленькую, но очень важную пользу для нашей страны и города. На этом событии мы представляли наш университет. Одну из основных ролей играло обслуживание делегатов, чем мы и занимались. И мы несли большую ответственность за это. Наша подготовка началась с середины октября в ресторанной школе "Рим". Где мы прошли полный курс гостеприимства и сервиса высших ресторанных стандартов. Около 240 студентов обучались сервису и лучшим выдавали сертификаты, которые могут сыграть роль в будущем.

На Саммите было 8 объектов, по которым распределили всех нас, и один из них был самым важным и строго охраняемым объектом – "Караөткел". И я попал туда. Знаете, чем гордился я больше всего? На этот объект прошел отбор 25 человек, и большинство студентов именно из КазАТУ! Было приятно видеть друзей и знакомых. Целый месяц мы ездили на объект: готовились, разучивали, репетировали как всё должно проходить. Ближе к 29 декабря начали распределять официантов по странам, и снова учитывали знание английского языка. Мне дали обслуживать страну Черногорию, нынешним президентом которой является Филипп Вуянович. Для меня он показался открытым человеком, мы с ним общались, и это было так легко. Он спрашивал о Казахстане, о университетах, о нашем народе. Я рассказал ему о нашей экономике и индустрии, о нашей системе обучения в университете, чему он был так удивлен, поскольку у них нет еще такой системы. В последний день, перед отъездом, они поблагодарили за хорошее обслуживание. Я считаю, что студенты КазАТУ проявили себя на высоком уровне. Эти дни войдут в историю вместе с нами, мы будем всегда помнить их. С помощью Саммита, по моему мнению, мы смогли поднять планку нашей страны на международный уровень, на новый этап развития.

«Дух Астаны» – зримый символ нового этапа «разрядки» в сложных отношениях между странами не только общеевропейского пространства, но и всего евразийского континента.

Мадияр Абильев,
студент 2 курса энергетического факультета

белсенді қатысқаны үшін алғыс білдіріп, университеттің гана емес, сонымен қатар мемлекеттің патриоты болуына шақырыды. Жиналыста студенттер шексіз әсер, пікірлерімен алмасып, осындағы нағыз жағдайлардың мүмкіндікке ие болған үшін шексіз ризашылықтарын білдірді. С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық университеттің студенттерінің еңбектері ескерілмей қалған жоқ. Бұл жеңіс – бәріміздің жеңісіміз. Жеңістің дәмін бірге татқанга не жетсін! Өйткені, жеңістің дәмі бәріміздің бірлікке, ынтымаққа, елдікке бастайды.

Нұргұл Нұржанова,
Халықаралық байланыстар болімінің маманы

Моя работа по обслуживанию САММИТА ОБСЕ

Перед международным сообществом проведение Саммита ОБСЕ в нашей молодой Республике Казахстан, в ее столице г. Астана было очень ответственным и важным мероприятием. Я думаю, каждый здравомыслящий казахстанец понимал важность и ценность проведения этого Саммита, все мы волновались и переживали.

дарств, правительство, в общем вся мировая политическая элита. Мой пост был у внутренних парадных дверей для встречи гостей и я должен был приветствовать их либо на английском, либо на русском, либо на турецком, либо на родном казахском языках, позаботиться и поддержать, чтобы после выпавшего обильного снега никто

Я, как и те студенты, которые внесли свою небольшую лепту в это грандиозное мероприятие, горды и счастливы. Во время проведения Саммита я обслуживал Президента Кыргызстана госпожу Розу Отунбаеву и премьер-министра Республики Кыргызстан. Также был привлечен к обслуживанию Президента Черногории. Скажу откровенно, все это было приятно и волнительно, но мы были готовы ко всем ситуациям и держались уверенно и профессионально. Гости нас благодарили и, как нам кажется, были довольны обслуживанием.

Вечером в первый день Саммита проходил деловой ужин в «Салтанат Сарайы», куда были приглашены все Главы госу-

из гостей не поскользнулся, и красиво проводить в фойе. Гости дружелюбно улыбались и благодарили. Было очень торжественно и здорово приятно.

Особенно отрадно, что в конце ужина наш Глава государства Президент Назарбаев Н. А. по-отечески, с теплотой и благодарностью отметил перед гостями нашу скромную, но ответственную работу по сервису и пояснил, что ребята, которые обслуживают, не профессиональные официанты, а студенты вузов нашей столицы, и в качестве волонтеров добровольно помогают и поддерживают свою страну в проведении Саммита ОБСЕ. Гости удивлялись и в знак благодарности бурно поаплодировали нам.

Я думаю, мы надолго запомним исторически значимое мероприятие, проведение Саммита ОБСЕ в нашей столице и будем вспоминать с теплотой и гордостью.

Мырзахмет Ашир-Туар,
студент 1 курса
технического факультета

АСҚАҚТАТКАН ШАРА

Во время проведения саммита ОБСЕ в нашей Республике, работал переводчиком – волонтером в отеле Radisson. От участия в Саммите осталось невероятно много впечатлений.

...Теперь как все начиналось. В отеле, кроме меня, были задействованы еще четыре студента, двое из них являются студентами нашего университета. Мы с гордостью и с удовольствием выполняли свою функцию с 26 ноября по 3 декабря. Сказать, что было интересно работать, значит сказать ничего. Ведь когда еще будет такая возможность вживую наблюдать за личностями, которые являются лидерами своих стран. В отеле Radisson расположились делегации из 11

стран. А именно: США, Италия, Испания, Франция, Швейцария, Монако, Швеция, Финляндия, Афганистан, Норвегия.

18 ноября в Казахском агротехническом университете имени Сakena Сейфуллина прошло мероприятие, посвященное презентации и обсуждению книги «Свет в глазах», содержащей пятнадцать рассказов, наполненных глубочайшим смыслом. Автор – кандидат педагогических наук, доцент Гульзамира Джурасына Баубекова. Кратко о книге: «...в книге воспитательные темы соседствуют с философской и любовной тематикой, пейзаж с бытовой зарисовкой, ирония и шутка с глубоким раздумьем о смысле и цели бытия...» - так написала главный редактор газеты «Семья и общество», Заслуженный журналист, писательница Дилбар Сайдова.

СВЕТ В ГЛАЗАХ

Презентацию посетили педагоги и студенты вуза. Активно проявили себя читатели книги Батюта Инна и Макаренко Ангелина – студентки 4 курса ФКСиПО, Александр Луцко – магистрант маркетинга.

Первоначально, слово было предоставлено автору – Гульзамире Джурасыне, которая выступила с рассказом, в котором подняла одну из актуальных проблем образования настоящего времени – о коррупции в учебных заведениях, когда педагоги целенаправленно не ставят хорошую отметку своим студентам по причине того, что последние не могут или не хотят заплатить взятку преподавателю.

Первым, выступил Александр Луцко с рассказом «Мастерство руководителя». Он процитировал слова автора из рассказа, которые никого не могут оставить равнодушными: «...строг, но справедлив; демократичен в общении, способен тонко чувствовать и не переходить на дистанцию; может от души пошутить, посмеяться, но не заносчив; умеет приказывать и потребовать неукоснительного исполнения. Он заботлив, учтив, всё помнит, но не злопамятен и не мстителен, аккуратен, но не мелочен; прижимист, но не скуп, обещает и выполняет. Настоящий лидер, человек, умеющий сплотить, направить, показать пример, повести за собой», сказав, что вот он, тот самый идеал педагога всех времён.

С рассказом «Крушение», выступила ведущая встречи Батюта Инна. Рассказы книги понравились ей особенной простотой, а именно этот рассказ – своей жизненностью. Потому что в нём автором подняты такие важные вопросы как – конфликт поколений между отцами и детьми, вопрос об образовании, вопрос нравственности и предательства Любви, которые всех вас и ваших семей! В рассказе представлены две стороны одной медали – счастье, идущее в ногу с несчастьем и одиночеством – чем и является наша с вами Жизнь!

Также, пожелала выступить Макаренко Ангелина с наиболее понравившимся ей рассказом – «Наргиза», который затрагивает следующие проблемы современности – проблема взаимоотношений между родителями и детьми, проблема дружбы и любви. Своё выступление Ангелина завершила великолепной цитатой автора: «Родители наконец-то увидели свою dochь, увидели в ней Личность».

В завершении встречи выступил проректор по воспитательной работе - Майер Александр Викторович, который отметил, что педагоги нашего вуза являются не просто преподавателями, в каждом из них заложен талант, одаренность. Прошла первая творческая встреча, и мы надеемся, что подобных встреч будет много.

Инна Батюта

водил одного шведа в аэропорт. И во время нашего разговора, он отметил нашу гостеприимность и ему очень понравилась Астана. Помимо транспорта, мы выполняли функцию переводчика. Переводить приходилось не очень часто, но были случаи когда я помог нашему сотруднику КНБ объясняться по безопасности президента Афганистана. А именно, его интересовала, есть ли гарантия в безопасности кортежа, где будет находиться их президент. Мы в свою очередь убедили его, что волноваться не о чем, и безопасность на дорогах на высшем уровне. В общем, хочу сказать, что все

гости остались очень довольны. И они убедились, по уровню гостеприимности нашей Республики не сравнится никакое Государство. Появляется безграничная гордость за осознание того, что ты принес хоть какую-то пользу в проект такого масштаба. На самом деле нет Саммита уровня выше, чем Саммит ОБСЕ. И факт того, что мы приняли участие в этом мероприятии, заставляет с гордостью заявлять: «Мы – граждане Республики Казахстан».

Данияр Сейсенов,
студент 4 курса факультета
КСиПО

ДАНИЯР - БІЗДІҚ МАҚТАНЫШЫМЫЗ

Кытайдың онтустігіндегі Гуанчжоу қаласында откен XVI жазғы Азиада ойындарында Азияның 45 елінен жиналған ең мықты спортшылары сынға түскені мәлім. Атальмыш байрақты бәсекеде Қазақстанның намысын абыраймен қорғап, еліміздің қоржынына алтын медаль салған екі билғары қолғап шеберлерінің бірі – Данияр Елеусінов. Данияр елордадағы С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық университеті экономикалық факультетінің 2 курс студенті. Университет ректоры мен студенттер қауымы XVI Азия ойындарының алтын жүлдегері Данияр Елеусіновпен кездесу өткізді. 64 келі салмақ дәрежесінде сынға түскен жас бокшы финалдық айқаста үндістанның спортшыны 16:1 есебімен айқын басымдықпен жеңіп,

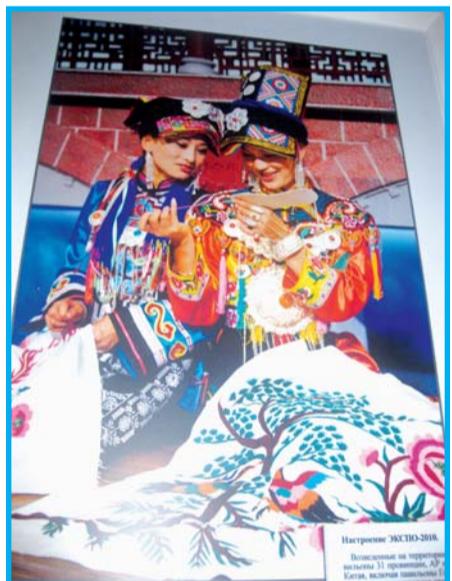
ТАМАША ҚАЛА - тамаша өмір

- Дүниежүзілік көрме - бұл адамзаттың ақыл-ойы мен шығармашылық шабытының шырқау орталығы, - деп түсінү керек дейді атапшылыш орталық жетекшісі Думан Иманнәдіұлы. - Бұл тамаша бастама әлемдегі экономикалық, гылыми-технологиялық және мәдени жетістіктерді паш етептің орталыққа айналды. Сонымен бірге, дүниежүзілік көрме тарихи тәжірибелерді таныстыратын, инновациялық идеялармен алмасатын, әлем халықтарының болашаққа деген бірлігін шындағытын тұғырылы орын болып табылады. Міне, осы көрмеге катысып, бел ортасында бола алмаса да, университет ұжымы мен студенттер қауымы көрме жайлы хабардар болсын, танысын деген мақсатпен үйимдастырып отырымыз. Сонау Аспанасты еліндегі етken, миллиондаған халықты таңғажайыптарымен таң қалдырган көр-

ме суреттерінің университет жүртшылығының назарына ұсынылуын үлкен жетістік деп білу керек.

184 күнге жалғасқан Шанхайдағы Көрмеге келгендердің саны 73 млн. адамға жеткен. Көрменің салтанатты жағдайда “Тамаша қала – тамаша өмір” ұранымен ашылуы да тегіннен-тегін емес. Экспо-2010 Дүниежүзілік

көрмесі – XXI ғасырдағы қала өмірінің барлық куаты мен жетістіктерін паш еткен, сондай-ақ, әлем қалаларының даму келешегін айқындайтын маңызды шара. Жоғарыда айтып еткеніміздей, дүниежүзілік көрмеге Қазақстан да катысты. “Тамаша қала – тамаша өмір” ұранымен етіп жаткан көрмедегі Қазақстан павильонының тақырыбы – “Астана – Еуразия жүргінде”. Бұл туралы еліміздің баспасөз беттерінде «Астана – Еуразия жу-

Осы жылы Қытайдың Шанхай қаласында бүкіләлемдік әмбебап «Экспо-2010» көрмесі 1 мамырда басталып, 31 қазанға дейін жалғасқан болгілі. Көрмеге 264 ел мен халықаралық үйім қатысты. 184 күнге жалғасқан Шанхай көрмесіне Қазақстан мемлекеті де қатысып, Үкімет басшысы Әрім Мәсімов «Экспо-2010» Дүниежүзілік көрмесінің ашилу салтанатына қатысқан болатын. С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық университетінің бас гимаратында осы атаплан бүкіләлемдік әмбебап «Экспо-2010» көрмесінен сыр шертетін көрме үйимдастырылды. Көрменің откізілүіне университеттегі қабыргасынан ашилған Қазақ-Қытай Ғылым және Білім орталығы үйіткес болып отыр. Орталықтың жетекшісі Думан Иманнәдіұлының айтудыниша, көрмeden әкелиңген тамаша картиналар Қытай елінің Қазақстандағы елилігінің көмегімен жүзеге асырылған.

регінде» атты Қазақстан павильонының негізгі мақсаты ең жас және гарыштық қадаммен дамыған әлемдегі елордалардың бірінен саналатын Астана каласының тәжірибесі арқылы Тұңғыш Президентіміз, Астананың авторы Нұрсұлтан Назарбаевтың сара басшылығымен дамып келе жатқан етімен еліміздің тәуелсіздік жылдарындағы кол жеткізген жетістіктерін төрткүл дүниеге таныту болып отыр», - деп жазды.

АНЫҚТАМАЛЫҚ АҚПАРАТ

Қазақстан ұлттық павильоны оқілдерінің айтудыниша, көрме барысында келушілерге біздің еліміздің таныстырып, оның жетістіктері туралы, сондай-ақ әлем астаналары ішінде ең жас және қарқынды дамып келе жатқан қала - Астана туралы айтып беруге мүмкіндік молынан болған. Ең бір қызықтысы қазақстандық павильонын ерекше көрінісі еліміздің қысқы табигаты туралы сыр шертетін фотоколлаж және еліміздегі «қысқы ауа райды» сезірдітін «Қыс» аймаға болған. Сонымен қатар келушілер елорда символы «Бәйтерек» монументінің көшірмесін тамашалай алған. Жалпы алғанда көрмеде Астана, Алматы және Қарағанды қалаларының алты өнер ұжымы жұмыс істеген. Ұйымдастырушылардың айтудыниша, Шанхайдағы 184 күндік көрме барысында қазак павильонын 750 мыңға тарта адал тамашалаған.

Университет қабыргасында үйимдастырылған көрме 10 күнге жалғасты. Дүниежүзілік көрме суреттерін тамашалаған оқытушылар мен студенттер қауымы тамаша әсер алғандастырылған жасырмады.

Бақытгұл АБАЙҚЫЗЫ

ЖАС ГАЛЫМДАР КЕҢЕСІ

Карашаның 26-27 жүлдөзында Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президентінің қоры «Қазіргі Қазақстандағы инновациялық даму және ғылыми қажеттілігі» атты IV халықаралық ғылыми конференция ұйымдастырылды. Конференцияның негізгі мақсаты – жас галымдардың шығармашылық қабілеттілігін жоғарылатып, оларды қазіргі таңдағы ғылыми дағы өзекті мәселелерді талқылаудың көрсеткішінде өздерін сипаттаудың мүнәсабатын көрсету.

Конференцияға Қазақстанның түпкір-түпкірінен келген жоғары окуярындары мен ғылыми-зерттеу мемелерінің Жас галымдар кеңесінің мүшелерімен қатар, Ресейдің Ғылым академиясының Жас галымдар кеңесінің төрағасы, б.ғ.к. Мысина Вера Александровна болды. Ол көршілес жатқан мемлекеттегі ғылыми жұмыстарда қазіргі жүргізіл жатқан сақсатына баға беріп, кеңестің міндегі мен алға койған мақсаттарымен таныстырылды. Кеңестің күрылғанына жылға толмаса да көптеген атқарылған іс-шаралар жөнінде кең түрде бағынап отті. Атап кeterлік жайт, бағынама соңында Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президентінің төрағасы Б.Ф.Мұхамеджанов, Алматы қаласының аймақтық каржыландыру агенттігінің төрағасы А.К.Арыстанов, ақпараттық технологиялық халықаралық университеттің ректоры Д.А.Шыныбеков бағынамалар жасап, қазіргі таңдағы ғылыми жұмыстарда жатқан иті-шараларға тоқталды. Одан кейін сөз алған Т.Рысқұлов атындағы Қазақ экономикалық университеттің ғылыми жұмыстар жөніндегі проректоры С.С.Таменова университеттеге жүргізіл жатқан ғылыми жұмыстармен таныстырылды.

Ен тартымды, ері қызықты бағынама жасаған Ресейдің Ғылым академиясының Жас галымдар кеңесінің төрағасы, б.ғ.к. Мысина Вера Александровна болды. Ол көршілес жатқан мемлекеттегі ғылыми жұмыстарда қазіргі жүргізіл жатқан сақсатына баға беріп, кеңестің міндегі мен алға койған мақсаттарымен таныстырылды. Кеңестің күрылғанына жылға толмаса да көптеген атқарылған іс-шаралар жөнінде кең түрде бағынап отті. Атап кeterлік жайт, бағынама соңында Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президентінің төрағасы Ж.Әбішев атындағы химия-металлургия институтының Жас галымдар кеңесі арасында бірінші орынға А.Мырзахметов атындағы Қекшетау университеті, ал үшінші орынға Қарағанды қаласындағы Ж.Әбішев атындағы химия-металлургия институтының Жас галымдар кеңестері лайық деп танылды.

Екінші орынға А.Мырзахметов атындағы Қекшетау университеті, ал үшінші орынға Қарағанды қаласындағы Ж.Әбішев атындағы химия-металлургия институтының Жас галымдар кеңестері лайық деп танылды.

Екінші күні конференция дөңгелек үстел үстінде жалғасып, қорытындыларды бойынша Батыс Қазақстан облысының Жас галымдар Кеңесінің төрағасы Н.Қ.Жакиев пен Д.А.Қонаев атындағы Тау-кен институтының кеңес төрағасы А.А.Бояндинова жылдық қорытындыларды бойынша есем де, көркем жерлерін аралатып, 1000 жылдық тарихы бар каланы таныстырумен аяқталды.

Жас галымдар кеңесінің төрағасы Е.Т. Нұрманов

Шығарылды. Сайыс корытындысы бойынша бірінші орында С.Сейфуллина, посещение музея университета, встречи с ректором, встречи с ветеранами труда университета, фестиваль «Первая студенческая осень», «Посвящение в студенты», просмотр художественной самодеятельности и другие мероприятия) мы не только помогаем первокурсникам правильно сориентироваться в новой для них обстановке, но и стремимся к тому, чтобы студенты стали патриотами нашего университета, своего факультета и кафедры, впитали в себя богатые традиции вуза.

О РАБОТЕ КУРАТОРОВ АКАДЕМИЧЕСКИХ ГРУПП

Кураторство – одна из основных форм воспитательной работы со студентами университета. Приоритетным направлением работы куратора студенческой группы является формирование корпоративной культуры студенчества – чувства принадлежности к Университету с его историей, традициями, нормами, ценностями. На сегодняшний день в университете работает 266 кураторов. Это 42% от общего числа профессорско-преподавательского состава. (637 преподавателей)

Многолетний опыт нашего вуза показывает, что кураторство – это незаменимая и эффективная система взаимодействия преподавателей и студентов. Она позволяет решать многие задачи, в том числе оказывать студентам помощь в учебе и других возникающих проблемах, передавать молодежи жизненный опыт, знания и традиции, оказывать определенное воздействие на их мировоззрение и поведение.

Кураторство – это одна из важнейших форм работы, которая в определенной мере определяет дальнейшую судьбу студента. В процессе этой работы куратор должен сделать очень много:

- Узнать о своих студентах как можно больше сначала заочно, по личным делам, потом в процессе встреч и бесед.

- Удачно подобрать актив группы и помочь создать в группе атмосферу доброжелательности, товарищества и взаимопомощи.

- Регулярно проводить с группой встречи (кураторские часы), по рекомендованным темам.

- Вовлекать в проводимые в университете встречи с общественными деятелями, представителями науки и культуры, известными выпускниками для расширения их политического и профессионального кругозора.

- Организовывать встречи с медицинскими работниками, с сотрудниками правоохранительных органов и многие другие мероприятия.

Ещё одна забота куратора: оказать необходимую помощь в проблемах, возникающих в общежитии, в организации их самостоятельной работы и досуга, в разрешении не стандартных ситуаций.

Разумеется сфера деятельности кураторов не ограничена выше рассмотренными направлениями работы.

С помощью вовлечения студентов в университетские мероприятия (традиционные: митинг, посвященный дню рождения С.Сейфуллина, посещение музея университета, встречи с ректором, встречи с ветеранами труда университета, фестиваль «Первая студенческая осень», «Посвящение в студенты», просмотр художественной самодеятельности и другие мероприятия) мы не только помогаем первокурсникам правильно сориентироваться в новой для них обстановке, но и стремимся к тому, чтобы студенты стали патриотами нашего университета, своего факультета и кафедры, впитали в себя богатые традиции вуза.

Следует отметить, что у каждого нашего куратора свой подход к студентам, свои методы работы. Большинство наших кураторов – уважаемые педагоги с многолетним стажем и наша задача - помочь им, обобщить и использовать их опыт. С этой целью с прошлого учебного года мы стали проводить методические семинары для кураторов с помощью преподавателей кафедры профессионального образования, который планируется быть традиционным. Опытные педагоги этой кафедры проводят семинары с кураторами, предлагают новую, современную, актуальную методику работы со студентами.

Куратор является организатором деятельности студентов в группе и координатором воспитательных воздействий. Именно он непосредственно взаимодействует как со студентами, так и с преподавателями. Успех в формировании специалиста во многом зависит от правильно построенного учебно-воспитательного процесса, в котором участвует куратор. Он несет прямую ответственность за подготовку студентов к будущей профессии.

**Баян Шаяхметова,
старший куратор университета**

ИЗБРАТЬ ПРОФЕССИЮ – один раз и на всю жизнь

Занятия по микробиологии, 1952 год.
Студенты Ли Бот Хи и Н.Можаев.

Характерной чертой любого нормального человека — мечтать о будущем. Уже в самом раннем детстве маленький человечек мечтает о том, кем он будет, когда вырастет, какую профессию изберет. По мере взросления взгляд на свой выбор неоднократно меняется — это, конечно, детские мечты, полные иллюзий и несбыточности.

Подобные раздумья были у меня. Нынешнему поколению молодых людей трудно представить состояние сельского хозяйства, сел, деревень, условия жизни селян во второй половине 40-х годов через 4-5 лет после окончания Великой Отечественной войны, унесшей жизни не менее 30 млн. человек.

При выборе специальности я имел возможность брать пример с колхозных агрономов, а четверо моих близких родственников имели агрономическое образование и работали в сельском хозяйстве — родной дядя Константин Николаевич — с 1937 года работал ст. агрономом, а с 1941 года директором МТС, другие родственники — Василий Александрович Можаев — получил агрономическое образование еще до революции и работал земским агрономом, а в 30-50-е годы агрономом знаменитого на весь Союз колхоза, его сын Александр Васильевич окончил агрономический факультет, потом работал гл. агрономом областного управления сельского хозяйства. Семен Александрович Можаев — председателем колхоза в нашем селе. То есть, выбирая агрономическую профессию, шел не вслепую — знал, куда шел, знал, что меня ждет, видел состояние колхозов конца 30-40-х годов прошлого столетия. Кстати, и мой сын Александр окончил в 1979 году агрономический факультет нашего университета и работает на производстве в сельском хозяйстве.

Раскаивался ли хоть когда-нибудь в выборе профессии? Честно скажу, даже в самые тяжелые для меня времена — нет. В этой работе видел смысл жизни. Учился в институте отлично, был сталинским стипендиатом (стипендия была в 3,5 раза выше обычной), занимался научной студенческой и общественной работой, а при распределении на работу я имел возможность выбрать любое место, область, посколькушел первым, а распределение выпускников было всесоюзным — от западных границ страны до Дальнего Востока и даже в Узбекистан. Я избрал самую дальнюю точку - Красноярский край, где я работал гл. агрономом Арбайской МТС, гл. агрономом Саянского района, директором вновь организованной Ужурской опытно-селекционной станции, которая потом была преобразована в опытную

станцию по кормовым культурам, в этом качестве живет и работает до сих пор, а я до сих пор с одним из моих теперь уже бывших бригадиров имею регулярную переписку. Почему избрал Красноярский край, более чем за 4 тыс. км от своего места рождения и учебы? Считал, что сельское хозяйство Нечерноземья и Подмосковья я достаточно хорошо знаю, а в Сибири увижу много нового и интересного, сыграла свою роль в определенной степени и романтика тех лет. Я окончил институт в 1955 году — это годы освоения целинных и залежных земель, периода интенсивного развития промышленности и сельского хозяйства на Востоке страны.

Сколько всяких трудностей бытовых, жилищных и по работе при-

шлось пережить, принимая во внимание, что я на работу поехал в полную неизвестность, будучи уже женатым, а через 3 месяца после прибытия на место работы родилась дочь. Но я видел результаты своего труда, постоянно учился и убеждался, что если всецело отдаваться любимому делу, любимой работе, можно достигнуть всегда хороших результатов. Особенно памятны годы создания фактически на голом месте нового хозяйства, в котором я был и значусь до сих пор «первым» директором. Пришло организовывать научную работу, строительство, животноводство, кормопроизводство, элитное семеноводство и производство зерна, создавать бытовые условия для рабочих, служащих, инженерно-технического персонала, научных сотрудников и др.

Несмотря на громадный объем работы, постоянно учился, с хозяйством были достигнуты высокие показатели во всех отраслях, вел научную работу, успешно защитил кандидатскую диссертацию, а с 1968 года перешел на преподавательскую работу в Целиноградский сельхозинститут, где я и работаю до настоящего времени.

Этот экскурс в свою биографию я сделал не для того, чтобы похвалиться пройденным жизненным путем, а в первую очередь для того, чтобы обратить внимание на то, что сельское хозяйство никогда не было легким участком работы, а для достижения

решения образования, чтобы успешно решать задачи подъема и укрепления сельскохозяйственного производства Республики Казахстан. Добро пожаловать!

**Н. МОЖАЕВ,
доктор сельскохозяйственных
наук, профессор
КАТУ им. С.Сейфуллина**

ЕЛІМ БАР ЕГЕМЕНДІ, ЕҢСЕЛІ

Елім бар егеменді, еңсели.
Жерім бар Қазақстандай беттеуіл.
Жұртым бар, қазақ деген атым бар
Бұдан басқа басыт бар ма ерттеуіл.

Халқым бар коңакжайлай, акпейіл,
Даламдай жомарт ері көнепейіл.
Коңак келсе, аямайды бар асын
Осындаи жомарт халқым жасасын!

Отаным бар ұшы-күйрісіз кермиык,
Тауарым бар айқастырган жерүйік.
Өзеніммен, көлдеріммен баймын мен
Байыдым мен жерімнің байлығымен.

Байыдым мен Каспийімнің мұнайымен,
Байыдым мен Шымкентімнің мақтасымен.
Байыдым мен сары маржан егініммен,
Осыған қол жеткіздік тек халқыммен.

Мактанағын Нұрсұлтандай ағам бар деп,
Мактанағын Астанадай қалам бар деп.
Куананағын Қазақстандай елім бар деп,
Куананағын қазақ деген халқым бар деп.

Ән айтамын қазақ деген тілім бар деп,
Жыр жазамын ата-баба салтым бар деп.
Айта аламын өзге жұртқа тарихымды,
Айта аламын қазақ деген атым бар деп.

Казағымның онға басты қадамы,
Осы тек елбасының арқасы.
Бірлік пен табандықты мақсат етіп,
Жеткізді осы қунғе халқымды.

Алдына мақсат қойып жан салмай,
Киңидықтан алып шықты халқымды-ай.
Осында иғі ұлдары қазақтың
Көбейе берсін аспандагы жүлдіздай.

Елім менің құлак сал бұл сөзім!
Жау тимесін казағымның жеріне.
Уа, казағым, ағайындар тату бол
Тату болсақ, шыға аламыз белеске.

Отті құндер, отті тұндер қаншама,
Откен құндер тарих бетін аша ма?
Откен құндер ел есіндегі мәңгілік
Ошпейтүгін из калдырган біршама.

Білгені жөн өз тарихын елімнің,
Асылдарын, батырларын жерінің.
Әтіп кеткен сан гасырлар осыдан
Талай соғыс, шайқастарын елінің.

Елімізді «Елім-ай» деп еніреткен,
Ақтабан мен Аңырақайлар көп өткен.
«Бірлік болмай, тірлік болмас» деген сөз
Калын қазақ елін-жерің бір өткен.

Соккы беріп, женгінменен қалмакты,
Өзге жаулар тас-тасадан жаулапты.
Хиуа, Қытай, Ұлы Ресей және бар
Жан-жаянан аш қасқырдай жалмапты.

Елі үшін, жері үшін Абылайлар,
Ресейменен тығыз сенім орнатқан.
Мұны түсінген қу түлкілер, самайлар
Казақстандың өздеріне қартақан.

Содан бері тәүелсіздік таңы үшін,
Қиды жанын көп батыры халқының
Исатайлар, Кенесары, Сырымдар
Өтеді ансан азат өмір таңын шын.

Қайса қалқым шектін зарын заманың
Сондықтан ба аз қалғаны халқының.
Ашаршылық, кедейліктің салдарын
Тартып жатты қөшпілігі халқының.

Озбөрлігін патшаның елім көрді,
Жер тартылды, мал-мұлік сарп етілді.
Одан бетер халықты ауру жайрап
Кайран қазақ кесаптатқа көмілді.

Патша кетіп, орнына Кеңес келді,
Байлар тозып кедеймен тенесекелі.
Сол жылдар күткізбей дүниеге,
Келеді КСРО-дай Кеңес елі.

ТӘҮЕЛСІЗДІК ТАҢЫ ҮШІН

Жаскарып ел жағдайы өскеменен,
Сол бір әдет қалмады ес бермеген.
Тонауменен қазақ елін қорыстар
Аңса аузын, сойылменен дес бермеген.

Кетті ғой жазықсыздан талай жандар,
Айтқанда ел тағдырын сонау жылдар.
Сөз айтса партияға қарсы шығып
«Халық жауы» қылдырып, басын алар.

Содан бері жыл артынан жыл отті,
Қазақ халқым соғыстарды көп көрді.
Отан үшін құрбан қорыстар жандар
Корғап қалған КСРО-дай ұлы елді.

Сондадағы қазаққа күн бермегі,
Тілін, дінін, тарихын ескермегі.
Тілін құртса, халқында мін болмайды
Мұны орыс, эрине, жақсы біледі.

Аяғы еді жиырмасыншығасырдың,
Кеңес елі бар әлемге танылдың.
Ғылым дамып, техника пайда болып,
Фарышқа Гагаринді үшірді.

Тарихтың сексен алтыншы жылдары,
Хатшы болған Горбащевтің заманы.
Сол жылды Димекениң орнына
Белгісіз Колбингдерді қояды.

Ел естіді, түсінді басынғанды,
Жастар да бұл хабармен санараптады.
Лениннің ұлы өсінеттің кайда жатыр
«Әр ұлтка өз ұлтынан басшы» бары.

Үндеуі бұл жастардың ұнамаған,
Биліктің зәре-құты бір қалмады.
Түгел ел көтеріләр деп қапаланған
Аяусыз, бұл жастарды қырып салды.

Ожет те, батылдары казағымның,
Қорықпады сойылдан да, иттерден де.
Иттігін көре тұра залымдардың
Қашпады жаны қылышың бір кетесе де.

Кайрат, Ләззат, Ерболдар, Сәбирадар,
Он мындаған атамаган және аттар...
Кетті ғой ел үшін құрбан болып,
Көрсін деп атар таңды келер жастар.

Осындаи қайса жастар арқасында,
Жеттік біз тәүелсіздік асқарына.
Елімнің бостандығы үшін құрбан болды,
Коре алмай еш қызықтар бұл жалғанда.

Аруағын ағалардың бір копарып,
Жырыммен қарызымды қайтарамын.
Айтқанда тәүелсіздік деген сөзді
Көзіме мұнарланған жас аламын.

Қыршиның кетті жастар О, дүниелік,
Көзімде не сүмдиккә тап болғаны.
Ақылға симайтындағы бұл не сүмдик,
Адамды қоқыс қылыш лақтырганы.

Оқудан шығарғаны билай түрсін,
Шақырып ата-анаңын мазак қылған.
Азапқа қашанға енді налып жүрсін
Секірді үшінші қабат ғимараттан.

Еш дәлелсіз камады абақтыға,
Кінешін үршіп-соғып мойындағы.
Қарсыласқан жастардың басын жарып,
Иттігін жасырмады-ау, әй, соларда.

Айтылмаган бұл сырлар көпкө мәлім,
Ағалардың ерлік ісі бізге тәлім.
Елім деп жүрек сокса қеудемізде
Бағалайық сол жандардың ерлік ісін.

Егемендік қасиетті асыл үғым,
Жолында құрбан қорыстар жандар
Қарыздармыз елі біздер сол жандарға
Өтсе де жиырма бір жыл содан бұрын.

Карыздармыз өмір бойы бабаларға,

Жеткізген байтақ жерді сан ғасырга.

Ендеше бағалайық бұл өмірді

Азаттық туын көкке шарықтата.

ТӘҮЕЛСІЗДІК – ТҮГҮРЫМ

Жер-Ананы әлділекен наз үні,
Тәүелсіздік өзің қорыстар жылдың.
Елдігімнің ерсемейтін жыр-эні
Егемендік ұзак болсын ғұмырын.

Азаттықтың аскактатып көк туын,
Күн Шығыстан шықты арай таң құліп.
Еркіндіктің ебінде өсінет жас буын
Сірә, біздер бакыттымыз мәңгілік.

Бакыттымыз, себебі соғыстар жок,
Інір салған азантардан арылдың біз.
Енсені езген әміршіл жүйе де жок,
Сол бір көрім әнге салды кең даламыз.

Сұлтанбек Смағулов,
«Энергетикалық факультеттің 3 курс студенті,
«Жас Түлек» клубының мүшесі

ТӘҮЕЛСІЗДІК КҮНІ БҮЛ!

Сан ғасырлар аңсаған,
Арман еткен ер бағам.
Алты Алашым, ел-жүртім.
Бар әлемге жар салған,
Тәүелсіздік күні бұл!

Ақ блектің күшімен,
Ак наизаның үшімен.
Ат үстінде үйіктамай,
Ел мен жерді күзеткен.
Келген жауды жер еткен,
Сенімменен ер күткен.
Тәүелсіздік күні бұл!

Шабуыл жасап сан мәрте,

Жерінде жауымыз,

Қырын қазақ ерлікін.

Жауда қалды жеріміз.

Көшіп-конып ел, жерден

Елім-айлап еліміз.

«Шұбырынды» атасын,

Сол кезде тілелен,

Тәүелсіздік күні бұл!

Қанша ана көз жасы,

Жетім қазақ баласы.

Қындықтың көтерген.
Елімнің қайса данасы.
Қазақтың дархан даласты.

Асыға күткен сол күнгі.

Тәүелсіздік күні бұл!

Қамшылаған төзімін,
Зиялды Алаштың,
Қарсы шығып өкіметке,
Құрбан болған ел үшін.

Тәүелсіздік таңы үшін,

Саясатпен қурескен.

Тәүелсіздік күні бұл!

Домбыраның қүйімен,
Кара көбіз үнімен.
Жыраулардың жырымен,
Жырланған ақын сөзімен.

Тәүелсіздік күні бұл!

Соғыснан Ұлы Отан,
Қазақтың батыр ұл-қызы.
Отан үшін жан беріп,
Оқка тосты қеудесін.

Қан майданда неміспен,

Ерлікпенен алысты.

Қарсы келген жауменен,

Бетпе-бет кеп атысты.

Қазақтың қайса ерлікі,

Бермей үлттүк намысты,

Ел, жері үшін соғысқан.

Тәүелсіздік күні бұл!

Ел жастары бірігіп,
Желтоқсаның жейнде.
Қарсы шығып билікке,
Алатаудың төрінде.

Азаттықтың туын жерінде.

Алматының жерінде.

Мұз үстінде азда.

Қарсы түріп әскерге.

Болашактың қамы үшін,

Ел жастары қурескен.

Тәүелсіздік күні бұл!

91-дің қысында,
Қуаныштан жар салған.
Орындауды армандар,
Ата-бабам аңсаған.

Тәүелсіздік таңы атты,

Асыға күткен барша адам.